

SOSYAL BİLGİLER
5. SINIF

2025-2026 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
..... ORTAOKULU
2. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI ORTAK SINAVI

CEVAP ANAHTARI

Adı - Soyadı :
Sınıfı - Şubesi :
Öğrenci No :

ALDIĞI PUAN**ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE**

1. Bu soru kitapçığında 7 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 (yüz) tam puan üzerinden değerlendirilecektir. Her sorunun puan değeri yanında belirtilmiştir.

1. Hakan, okulca gittikleri bir havacılık ve teknoloji festivalinde sergilenen millî uçaklarımızı ve uzay çalışmalarımızı yakından incelemiştir. Bu başarıları gördükten sonra, "Ben de büyüyünce ülkemizin teknoloji projelerinde yer alan bir mühendis olmalıyım." diyerek derslerine daha planlı ve azimli çalışmaya başlamıştır.

Hakan'ın bu tutumu, etkin bir vatandaşın hangi özelliklerini taşıdığını gösterir? Açıklayınız. (15 puan)

Hakan, ülkesini seven, devletin gelişimini destekleyen ve ülkesine faydalı olabilmek için üzerine düşen sorumluluğu (çalışkan olmayı) yerine getiren bilinçli/etkin bir vatandaştır.

2. Görme engeli olan 5. sınıf öğrencisi Ceren, sınıfındaki akıllı tahtada sadece yazılı ve görsel materyaller kullanıldığı için dersleri takip etmekte zorlanmaktadır. Öğretmeni durumu fark edince, derslerde sesli betimlemeler ve işitsel materyaller de kullanmaya başlamıştır.

Öğretmenin yaptığı bu değişiklik, Ceren'in hangi temel hakkını tam anlamıyla kullanabilmesini sağlamıştır? Bu hakkın önemini bir cümle ile açıklayınız. (15 puan)

Eğitim hakkını kullanabilmesini sağlar. Eğitimde fırsat eşitliği sağlanmış olur. Her bireyin, fiziksel durumu ne olursa olsun, devlet tarafından eşit ve erişilebilir bir eğitim alma hakkı anayasal bir güvencedir.

3. Mahallenizde uzun süredir yollardaki derin çukurlar nedeniyle araçlar zarar görmekte ve yayalar için kaza tehlikesi oluşmaktadır.

Bu sorunun çözülmesi için öncelikli olarak yaşadığınız yerdeki hangi kuruma dilekçe yazarak veya çözüm merkezini arayarak başvurmalısınız? Yazınız. (10 puan)

Belediye.....

4. Aşağıdaki soruları verilen metinden hareketle cevaplayınız. (20 puan)

Bir çiftçi, tarlasını geleneksel yöntemlerle (salma sulama) sulamak yerine, akıllı sensörlere sahip “damlama sulama” sistemine geçmiştir.

a) Çiftçinin uyguladığı bu yeni yöntemin doğal dengeye olan katkısını bir cümle ile değerlendiriniz.

Yer altı su kaynaklarının hızla tükenmesini ve toprağın çoraklaşmasını önler.

b) Çiftçinin uyguladığı bu yeni yöntemin ülke ekonomisine olan katkısını bir cümle ile değerlendiriniz.

Daha verimli sulama yapıldığı için tarımsal üretim artar.

5. Emre'nin annesi, evdeki eskiyen ve artık giyilemeyecek durumda olan pamuklu tişörtleri çöpe atmak yerine, onları kesip dikerek alışverişte kullanabilecekleri bez çantalara dönüştürmüştür.

Buna göre Emre'nin annesinin yaptığı geri dönüşüm uygulamasının, “Sıfır Atık” bilinci çerçevesinde doğaya sağladığı fayda nedir? Yazınız. (15 puan)

Plastik poşet kullanımını azalttığı için doğadaki plastik kirliliğinin önüne geçer. Ayrıca yeni kumaş üretimi için harcanacak su ve enerjiden tasarruf edilmesini sağlar.

6. Kış mevsimi yaklaşırken montu küçülen ve yırtılan Eda, ailesinden mont yerine televizyonda reklamını gördüğü pahalı bir marka spor ayakkabıyı almalarını istemektedir.

Ailesinin bütçe planlaması yaparken “istem” ve “ihtiyaç” kavramlarını göz önünde bulundurarak Eda'ya nasıl bir açıklama yapması ve neye öncelik vermesi gerekir? Yazınız. (10 puan)

Kışın soğuktan korunmak için mont bir ihtiyaçtır (zorunluluktur). Spor ayakkabı ise şu an için bir istektir. Aile bütçesi planlanırken önce yaşamsal zorunluluk olan ihtiyaçlara (monta) öncelik verilmelidir.

7. Tarihî zenginlikleri çok fazla olan bir ilimizde, yeni bir askerî ve arkeolojik müze kompleksi ziyarete açılmıştır. Bu müzeyi görmek için yurt içinden ve yurt dışından binlerce kişi şehre gelmeye başlamıştır.

Bu durumun, o ildeki “hizmet ve turizm” sektörüne bağlı ekonomik faaliyetleri (ulaşım, konaklama, yeme-içme vb.) nasıl etkileyeceğini bir örnekle açıklayınız. (15 puan)

Şehre gelen ziyaretçiler otellerde konaklar, restoranlarda yemek yer ve hediyelik eşya satın alırlar. Bu durum, ildeki esnafın gelirini artırır, yeni iş yerlerinin açılmasını sağlar ve işsizliği azaltarak il ekonomisini canlandırır.

SENARYO 3

Öğrenme Alanı	Konu (İçerik Çerçevesi)	Öğrenme Çıktıları	Soru Sayısı
YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ	Etkin Vatandaşın Özellikleri ve Önemi	SB.5.4.2. Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme	1
	Temel Haklar, Sorumluluklar ve Önemi	SB.5.4.3. Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme	1
	İhtiyaç Durumunda veya Sorunların Çözümünde Başvurabilecek Kurumlar	SB.5.4.4. Bir ihtiyaç hâlinde veya sorun karşısında başvuru yapılabilecek kurumlar hakkında bilgi toplayabilme	1
HAYATIMIZDAKİ EKONOMİ	Kaynakların Verimli Kullanımı	SB.5.5.1. Kaynakları verimli kullanmanın doğa ve insanlar üzerindeki etkisini yorumlayabilme	2
	Bütçe Oluşturma	SB.5.5.2. İhtiyaç ve isteklerini karşılamak için gerekli bütçeyi planlayabilme	1
	Yaşadığım İldeki Ekonomik Faaliyetler	SB.5.5.3. Yaşadığı ildeki ekonomik faaliyetleri özetleyebilme	1